

WAARDER 2030

VITAAL EN ZELFVOORZIENEND

Dorpsvisie 2021 – 2030

Dit is een uitgave van het Dorpsteam Waarder en is tot stand gekomen in samenwerking met vele inwoners van Waarder, de Gemeente Bodegraven-Reeuwijk en Maak de Stad.

waarder.dorpenwijk.nl

| facebook.com/dorpenwijkwaarder

L.S.

Natuurlijk is iedereen die ergens met plezier woont trots op zijn of haar omgeving. Daar zijn wij geen uitzondering op!

Met veel genoegen presenteren we u dan ook onze dorpsvisie.

De dorpsvisie van Waarder, dorp in de Gemeente Bodegraven-Reeuwijk.

Een eeuwenoud dorp wat springlevend is en dat blijft zo als het aan ons ligt. Een kleine kern midden in het agrarisch gebied waar het goed toeven is.

Waar het veilig wonen is in een rustige, groene en ruimtelijke omgeving waar de zondagsrust bijna 'actief gebezigd' wordt.

Op een centraal gelegen plekje midden in het Groene Hart vormen we een gezellige en saamhorige gemeenschap waar een flinke supermarkt en goede basisschool tot basisvoorzieningen gerekend kunnen worden.

In dit stuk een blik op het heden maar vooral een visie op de toekomst.

Wat zijn de kansen en wat de bedreigingen.

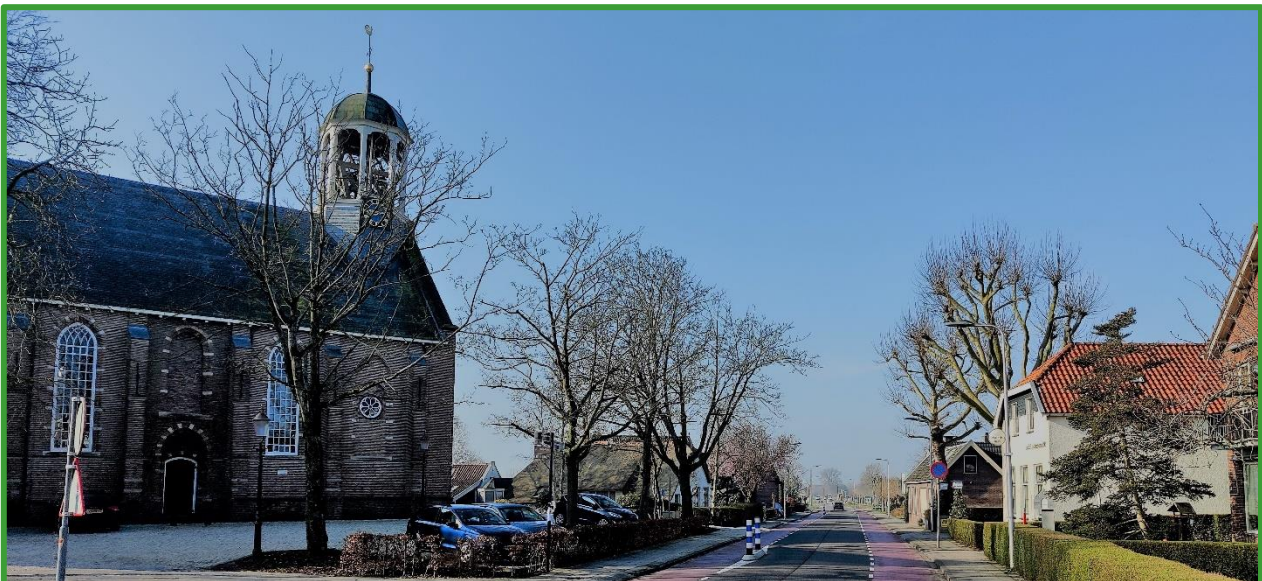
De grondslag van dit epistel wordt gevormd door de resultaten van een 'dorps brede' enquête aangevuld met de ideeën en zorgen die leven bij het dorpssteam.

Grootste zorg bij dat team is of er genoeg ruimte en aandacht beschikbaar is om het aantal woningen uit te breiden.

'De tijd van 12 mensen in één woning is ook in Waarder achter de rug'.

Dit hoeft zeker niet grootschalig maar wél zodanig te gebeuren dat er voldoende jeugd kan blijven 'hangen' zodat het huidige voorzieningenniveau op peil kan blijven.

We hopen dat iedereen die er nieuwsgierig naar is en alle beleidsmakers met aandacht kennis zullen nemen van ons dorp, wat er leeft en wat er de komende tijd nodig is om het een vitaal dorp te laten blijven!

Thema's

Over het dorp
Pagina 5

Informatie
Pagina 7

Wonen
Pagina 8

Duurzaamheid
Pagina 10

Veiligheid
Pagina 11

Leefbaarheid
Pagina 13

Ruimte en
Natuur
Pagina 15

Agenda
Pagina 16

Colofon
Pagina 17

Over het dorp

2

Waarder is een dorp met zo'n 1700 inwoners. Er wordt al over Waarder gesproken sinds het jaar 1108! Daarom vierde het dorp in 2008 haar 900-jarig bestaan. Tot in de hoge middeleeuwen bestond de regio uit onbewoonbaar moeras en veenwildernis. Tussen 1050 en 1125 werd begonnen met de ontginning. Hierdoor ontstond het kenmerkende polderlandschap zoals dat nu nog steeds bestaat.

Waarder is ontstaan rondom een hoger gelegen stuk grond, langs het veenriviertje de Kerverse Wetering. Het dorp beslaat onder de andere de Oosteinderpolder, Westeinderpolder, Korte Waarder en Kerverland. Daarnaast vallen de buurtschappen Oosteinde en Westeinde er voor een groot gedeelte onder. In de jaren zeventig werd het dorp uitgebreid aan de Kosterdijk en een nieuwbouwwijk achter de Molendijk. De laatste uitbreidingen vonden plaats aan het Hof van Waarder, parallel lopend aan het middeleeuwse Kerkelaantje, de Jenneke E. Bijlhof, en de Meester van Loostraat.

Waarder ligt vlak aan de A12 op de grens met de provincie Utrecht. Het dorp was tot 1964 een zelfstandige gemeente, waarna de gemeente opging in de gemeente Driebruggen. Van 1989 tot 2011 behoorde het tot de gemeente Reeuwijk. Daarna werd het onderdeel van de huidige gemeente Bodegraven-Reeuwijk. Door haar ligging aan wegen als De Groendijk, Kosterdijk en Molendijk is Waarder een 'wegdorp' te noemen. De historische Hervormde Kerk is prominent aanwezig in het landschap. Naast dit rijksmonument telt het dorp 5 andere rijksmonumenten en 5 gemeentelijke monumenten.

Waarder heeft een kleinschalig winkelaanbod met onder andere een supermarkt, basisschool, en een kapsalon. Het dorp kent, samen met Driebruggen, verschillende actieve verenigingen en terugkerende evenementen die bijdragen aan het dorpsleven. Zo is er de SDWA (Stichting Driebruggen Waarder Actief), speeltuinvereniging Speelvreugd, Oranjevereniging "Trouw aan Oranje", voetbalvereniging WDS, tennisvereniging "Slagwaardig". Vanuit de kerken die in het dorp een belangrijke plaats innemen zijn verschillende initiatieven. Jaarlijks zijn dit een Boerenlandfair en een Rommelmarkt. Ook heeft het dorp een activiteitencentrum 'Huis van Alles' en een eigen Huiskamer van Waarder.

Waarom een dorpsvisie?

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk werkt aan een toekomstvisie. Daarin wil de gemeente antwoord geven op belangrijke opgaven waar ze mee te maken heeft, zoals het woningtekort, de stijgende zorgvraag, vergrijzing, klimaatverandering, leefbaarheid van de dorpen en het opwekken van duurzame energie.

De gemeente heeft aan elk dorp gevraagd om ook een eigen dorpsvisie te maken. In deze dorpsvisie komt te staan hoe inwoners hun dorp zien over tien jaar en wat ze daarbij belangrijk vinden. De dorpsvisies zijn één van de bouwstenen van de gemeentelijke toekomstvisie.

De noodzaak om een toekomstvisie te formuleren volgt uit de nieuwe omgevingswet. In deze wet worden allerlei verschillende regels samengevoegd waardoor het makkelijker wordt om een vergunning aan te vragen die past binnen de visie die een gemeente, provincie, waterschap of het rijk heeft opgesteld.

Hoe zijn we te werk gegaan?

Het Dorpsteam van Waarder wil de dorpsvisie in samenspraak met inwoners ontwikkelen. Dit in navolging op de avond "Wie, Wat, Waarder" die wij in 2018 hebben georganiseerd. Omdat we vanwege het coronavirus geen bijeenkomst konden organiseren, is een enquête uitgezet om de mening van het dorp te peilen. Die enquête is ruim 100 keer ingevuld. Het Dorpsteam heeft de resultaten mede gebruikt voor het maken van deze dorpsvisie, daarnaast is een stip op de horizon gezet door het dorpsteam zelf.

Waarder telt rond de 1680 inwoners. Dat betekent dat de enquête ingevuld is door 6% van de inwoners.

Deze dorpsvisie bestaat uit een zestal thema's en een agenda waar het Dorpsteam de komende jaren samen met bewoners en de gemeente aan gaat werken om te realiseren. Elk van deze thema's bevat een uitwerking van de resultaten van de enquête.

Voldoende, betaalbare woningen

Waarder telde in 2020 1655 inwoners, dat is een lichte stijging ten opzichte van het jaar 2000 toen Waarder 1590 inwoners telde. De bevolking van Waarder lag de afgelopen twintig jaar tussen plusminus 1600 en 1725 inwoners. Dat de bevolking maar beperkt gegroeid is betekent niet dat er geen behoefte aan woningen is. De bevolkingssamenstelling verandert, er zijn bijvoorbeeld meer ouderen, en de jongeren verlaten het dorp. Ook zien we in heel Nederland dat het aantal eenpersoonshuishoudens groeit en dat starters moeite hebben om een huis te kopen. Dit betekent dat er behoefte is aan meer woningen, maar vooral ook aan woningen die betaalbaar zijn en aansluiten bij de behoeften van de doelgroep.

Onder Waardenaren is er grote behoefte aan meer betaalbare woonruimte, met name voor jongeren en starters. Belangrijk om deze leeftijdsgroep in het dorp te behouden; ook voor de leefbaarheid! Er is vooral behoefte aan (vrij) goedkope woningen (koop: vooral tot 375.000, huur: vooral 750 per maand). Woningen voor senioren hebben minder prioriteit, onder andere omdat er met de nieuwe Maximalocatie al veel nieuwe seniorenwoningen gebouwd zijn in het dorp.

Wilt u meer lezen over het woonbeleid van de gemeente? Lees de woonvisie uit 2020 op de website gemeente.bodegraven-reeuwijk.nl/woonvisie.

Voorgestelde woningbouwlocaties

Inwoners stellen – in aanvulling op de geplande bebouwing bij Kromme Kamp en voormalig Kerverland – woningbouw voor aan de directe randen van het dorp. Vooral het weiland naast het Kerkelaantje wordt vaak genoemd als potentiële locatie. Inwoners geven wel aan dat er niet te veel nieuwbouw bij moet komen. Centraal staat dat het dorp kleinschalig moet blijven. Hieronder staat een kaartje met de geplande (lichtgroen in de kaart) en de meest genoemde (donkergroen in de kaart) mogelijke locaties voor woningbouw.

In 2030 is de ambitie dat Waarder er 200 woningen bij heeft. Dit mede omdat Waarder qua woningbouw stil is blijven staan ten opzichte van andere vergelijkbare kernen zoals Nieuwerbrug met project “Eigen Wiericke” en Driebruggen met project “Voor de Brug”. Daarnaast moet minimaal 50% van deze woningen bedoeld en betaalbaar zijn voor starters.

Inzetten op zonne-energie op daken

Nederland stapt de komende decennia over op duurzame energie. Daarom werkt de gemeente in de regio aan een Regionale Energie Strategie (RES). Wilt u meer weten over de Regionale Energie Strategie? Ga dan naar de website gemeente.bodegraven-reeuwijk.nl/duurzaamheidsambities.

Ook in Waarder willen inwoners hier een steentje aan bijdragen. Voor het opwekken van duurzame energie hebben mensen een sterke voorkeur voor zonnepanelen op daken. Een meerderheid van de inwoners vindt deze vorm van opwek (zeer) geschikt. Inwoners vinden hierbij individuele aanpak het meest kansrijk, maar ook voor collectieve aanpak zien ze mogelijkheden. Opwek via grote zonnevelden of grote windmolens vindt een meerderheid echter (zeer) ongeschikt. Ook stellen inwoners nog andere vormen voor zoals waterstof, kernenergie en kleine boeren windmolens voor eigen gebruik (zie afbeelding).

Wanneer er toch grootschalige energie-opwek in de omgeving van Waarder plaats moet vinden, geven inwoners vooral de voorkeur aan deze locaties: weilanden langs de A12 (vooral voor zonnepanelen), de middenberm van de A12, en langs de Tuurluur. Veel mensen willen echter ook helemaal geen grootschalige opwek in het landschap.

In 2030 is Waarder geheel energieneutraal conform de wensen van de bewoners. Daarop moet de infrastructuur dan ook aangepast worden. Om dit zonder teveel te overlast te realiseren moeten koppelkansen optimaal benut worden. Zoals het tegelijkertijd verzwaren van het net bij grootschalige werkzaamheden.

Veilig dorp en veilige wegen

De verkeersveiligheid is het belangrijkste verbeterpunt voor het leven in Waarder. De helft van de inwoners vindt de verkeerssituatie (zeer) onveilig. De wegen die door het dorp lopen, leveren overlast op en onveilige verkeerssituaties. Dit probleem speelt vooral op de doorgaande route door het dorp vanaf de A12 naar Driebruggen. Om het verkeer af te remmen zijn er paaltjes geplaatst langs deze weg. Veel inwoners zijn niet blij met deze ingreep, omdat deze de situatie in hun ogen nog onveiliger maakt.

Als alternatief stellen inwoners voor om een rondweg te realiseren. Deze zou het doorgaande verkeer uit het dorp weren. Ook zou het hele dorp een 30-kilometerzone kunnen worden.

Daarnaast wordt de relatief recente herinrichting van de Koningin Julianastraat als ongelukkig ervaren. Voetgangers hebben op het trottoir geen plaats en de instapstrook wordt als overbodig ervaren.

Ook is er de laatste jaren een toename te zien van agrarische grond op afstand. Doordat boeren daardoor meer afstand tussen hun boerderij en de grond af moeten leggen, neemt het verkeer met (zeer) groot agrarisch verkeer toe. Dit levert een gevaar op voor fietsers en voetgangers die in de verdrinking komen.

De verkeersveiligheid moet vooral verbeterd moeten worden voor fiets en voetgangers, bijvoorbeeld door het realiseren van veilige oversteekplaatsen en de snelheid van het autoverkeer terug te brengen.

Naast verkeersveiligheid is ook criminaliteit een aandachtspunt. Ruim één vijfde van de inwoners ervaart op dit vlak het dorp als (zeer) onveilig. Inbraak wordt voornamelijk als een probleem ervaren. Over de sociale veiligheid en brandveiligheid zijn de meeste inwoners tevreden.

Als inwoner kan je zelf al met een aantal simpele stappen jouw buurt veiliger maken. Weten hoe? Ga naar de website www.politiekeurmerk.nl en de website www.brandweer.nl/brandveiligheid.

Prettig samenleven

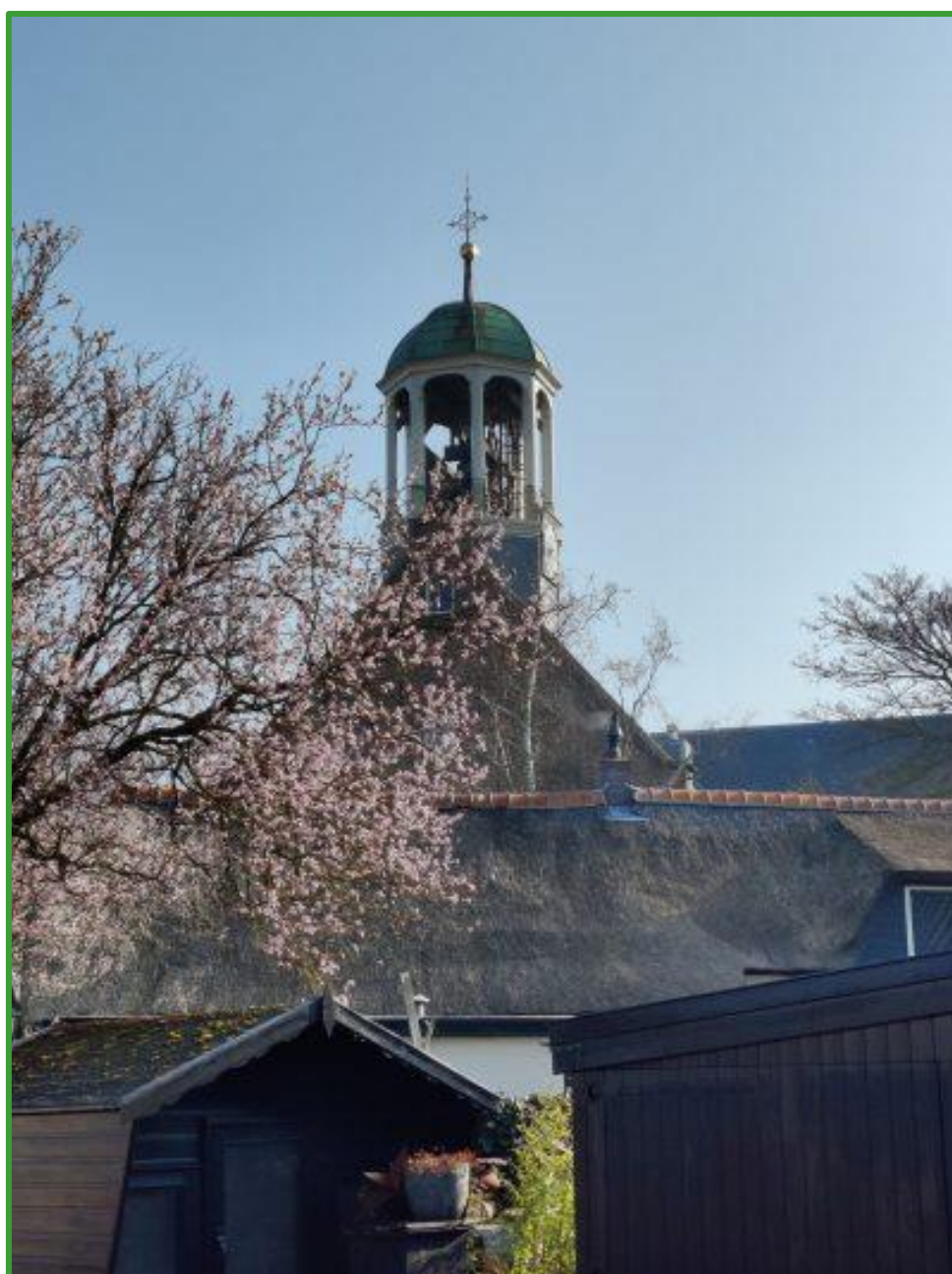
De meeste inwoners zijn te spreken over de voorzieningen in het dorp. Vooral de supermarkt wordt erg gewaardeerd, maar ook de school, kerken en ouderenzorg. Wel zouden inwoners graag een gezellig dorpsplein rond de kerk hebben, en iets meer horeca (zoals een lunchroom/koffiezaak/restaurant). Ook is er behoefte aan een meer divers winkelaanbod.

Veel waarde wordt gehecht aan de saamhorigheid in het dorp. In Waarder zijn de mensen vriendelijk en kijken ze naar elkaar om. Er is wel behoefte aan meer activiteiten en gelegenheid voor ontmoeting, vooral voor jongeren en kinderen. Hierbij wordt gedacht aan een speelplek, een skatebaan/fitnesstoestellen of aan een plek voor jongeren. Inwoners vinden dit nodig om het dorp aantrekkelijk te houden voor jong en oud.

Waarder ligt landelijk maar ook nabij de A12 en aan verschillende doorgaande wegen. Inwoners waarderen de centrale ligging en goede bereikbaarheid, maar ervaren ook overlast van de wegen. De A12 levert bijvoorbeeld geluidsoverlast op. Daarom stellen een aantal inwoners voor om een geluidswal bij de snelweg te plaatsen, hier is niet iedereen een voorstander van. Daarnaast is de bereikbaarheid met het openbaar vervoer beperkt. Vooral jongeren zijn gebaat bij een betere ov-verbinding met grote omliggende plaatsen. Dit zou onder andere kunnen door het intensiever inzetten van de buurtbuslijn.

De afgelopen jaren zijn er verwoede pogingen gedaan om een glasvezelnetwerk aan te leggen in het buitengebied op verzoek van vele bewoners. Dit is tot op heden nog niet gerealiseerd. Het streven is om het gehele buitengebied voor 2025 aan te sluiten op het glasvezelnetwerk. Daarnaast werken in 2030 kerken en verenigingen nog meer samen om activiteiten te organiseren voor de inwoners. Ook is er een serviceloket vanuit de gemeente om ook ouderen inwoners te voorzien in hun behoefte. Dit omdat zij slecht naar Bodegraven kunnen komen met het openbaar vervoer.

Landelijke uitstraling behouden en versterken

Waardenaren hechten veel waarde aan de ruimte rondom het dorp en het open landschap. Bijna de helft van de inwoners vindt de huidige landelijke uitstraling nu al heel goed. De nadruk ligt dan ook vooral op het behouden hiervan. Daarom moeten we bijvoorbeeld kritisch zijn op nieuwbouw en deze aan laten sluiten bij het karakter van het dorp; niet te hoog bouwen, met een traditionele uitstraling en het landschap zo min mogelijk aantasten.

Er is verder ruimte voor een kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte. Stoepen, wegen, voetpaden en parkeerplaatsen moeten beter onderhouden worden en de entree van het dorp kan aantrekkelijker worden ingericht. Ook is er behoefte aan meer groen en meer wandelroutes in het dorp. Alhoewel sommige mensen aanvullen dat aan meer groen niet te veel geld besteed moet worden.

Ten slotte worden er ook zorgen geuit over de achterlaatlocaties van boeren bedrijven. Het zou onwenselijk zijn als de agrarische atmosfeer door woningbouw naar beneden gehaald zou worden.

In 2030 zijn er uitbereidingen van de huidige en nieuwe wandelroutes gerealiseerd zodat deze ook voor mindervaliden en bijvoorbeeld kinderwagens begaanbaar zijn. Tevens blijft het open en landelijke karakter behouden ondanks het verdwijnen van boeren bedrijven en schaalvergroting.

In deze dorpsvisie zijn bij de verschillende thema's een groot aantal punten benoemd waarmee het dorpssteam aan de slag gaat om deze ten uitvoering te brengen. Bij de uitvoering van voornamelijk ingrijpende projecten zullen bewoners betrokken worden bij de realisatie van deze projecten. Denk hierbij aan de herinrichting van het dorp en woningbouw.

Bewoners worden via nieuwsberichten op de website en sociale media op de hoogte gehouden van de voortgang van de verschillende punten.

Jaar	Omschrijving	Thema
2025	Het tracé binnen de bebouwde kom van de A12 naar Driebruggen is heringericht naar een 30km-zone compleet met een dorpsplein.	Veiligheid
2025	Er is meer controle en verbinding met de wijkagent en de BOA gerealiseerd.	Veiligheid
2025	De buitengebieden zijn aangesloten op een glasvezelnetwerk.	Leefbaarheid
2030	Er zijn 200 nieuwe woningen gerealiseerd bovenop het huidige aantal. Minimaal 50% hiervan is bedoeld voor starters.	Wonen
2030	Waarder is geheel energieneutraal conform de wensen van bewoners.	Duurzaamheid
2030	Er is een randweg aangelegd vanaf de A12 naar Driebruggen.	Veiligheid
2030	De kerken en verenigingen werken nauw samen om activiteiten te ontplooiën in het dorp.	Leefbaarheid
2030	Er is een serviceloket van de gemeente gerealiseerd in het dorp.	Leefbaarheid
2030	Er is een goede verbinding tussen het dorp en omliggende plaatsen met het openbaar vervoer.	Leefbaarheid
2030	Er is een uitbereiding van wandelroutes gerealiseerd.	Ruimte en Natuur
2030	Het landelijke en open karakter is behouden.	Ruimte en Natuur

Dit is een uitgave van het Dorpsteam Waarder. Niets uit deze uitgave mag gepubliceerd, gekopieerd of anderszins verspreid worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Dorpsteam.

Tekst

Dorpsteam Waarder | Alle leden

Maak de Stad | Gijsje Jacobs

Gemeente Bodegraven-Reeuwijk | Wietze Bruinsma

Foto's

Dorpsteam Waarder | Nick den Besten

Illustraties

Iconen | Fontawesome

Interactieve Elementen | LocalFocus

Drukwerk

Ontwerp | Nick den Besten

Realisatie | Drukwerkdeal

Wij denken aan het milieu, daarom is deze dorpsvisie gedrukt op gerecycled papier.

© 2021 – Dorpsteam Waarder

